

Nemocniční kaplani v Krajské nemocnici T. Bati ve Zlíně v období pandemie covid 19

Kamila Slabáková
Vít Kadlčík

KNTB Zlín
12.5.2022

Historie kaplanů v KNTB

Kaplanská služba v KNTB začala 1.5.2014 na základě dohody mezi KNTB a Arcibiskupstvím olomouckým, která byla podepsána v dubnu 2014. Nemocniční kaplani byli zaměstnanci Arcibiskupství olomouckého.

Od 1.2.2020 z rozhodnutí představenstva KNTB jsou nemocniční kaplani v pracovněprávním vztahu s nemocnicí a součástí její organizační struktury.

V únoru 2020 je zřízeno samostatné Oddělení klinické pastorační péče, které je přímo podřízeno pod náměstkyni ošetrovatelské péče KNTB, nemocniční kaplani se stěhují do nově zrekonstruovaných prostor v 10. pavilonu, kde dva z nich slouží jako součást Podpůrného a paliativního týmu nemocnice.

Co obnáší klinická pastorační péče?

- Osobní rozhovor
- Lidskou blízkost, doprovázení v době nemoci
- Hledání naděje a smyslu života v nemoci a utrpení
- Služba průvodce v těžkém období ztráty blízkého člověka
- Modlitba, přinášení svatého přijímání
- Zprostředkování kontaktu na duchovní křesťanských církví registrovaných v ČR.

Klinická pastorační péče není omezena jen na hospitalizované pacienty, ale je též pro jejich příbuzné, a v neposlední řadě je určena i pro personál nemocnice.

Osobnost kaplana

- **Vzdělání**
- **Profesionalita**
- **Umění vést rozhovor, naslouchat, mlčet v pravou chvíli**
- **Zájem o osobní příběh pacienta**
- **Umění odhadnout situaci**

Osobnostní předpoklady

- **Umění vzbudit důvěru**
- **Opravdovost při sdílení**
- **Zvládání náročných situací**
- **Psychohygienu -umět se odpoutat, forma relaxace:**
- fyzická práce, zájmy, sport, rodina, příroda, pro někoho i samota

Březen 2020

Začátek práce na covid oddělení:

- **Nejistota, neznalost této problematiky, málo informací o nemoci, obavy z práce na oddělení**
- **Kaplani převedeni na administrativní pozice na zdravotnická oddělení**
- **Oddělení urgentního příjmu – administrace, příjem žádanek na PCR, kardiologie, covid oddělení**
- **Paradoxně důležité pro kaplany a jejich přijetí v nemocnici:**
- **začlenění do zdravotnických týmů,**
- **podpora soudržnosti týmů,**
- **pomoc v těžkém období, suport pro zdravotníky,**
- **empatie, porozumění, trpělivost, opravdovost,**
- **i pomoc s fyzickou a psychickou náloží,**
- **pomoc, kterou zdravotníci ocenili – nejsme v tom sami ....**

Komunikace kaplan pacient rodina

V průběhu epidemie přechod zpět na práci odd. kaplanů i v době nejtvrděších epidemiologických opatření mohli kaplani i kněží na oddělení, často zajišťovali komunikaci mezi rodinou a pacientem

- Náhradní způsob komunikace
- Zajištění kontaktu mezi rodinou a pacientem, sdílení přes WA – vždy po konzultaci s lékařem přenos komunikace mezi rodinou a pacientem
- Telefonáty někdy směrem pouze k pacientovi, pacient nemohl komunikovat
- Kontakt s knězem – každodenní, bez omezení, opět během nejtvrděších omezení
- Kněží neváhali a přicházeli za nemocnými a umírajícími

Komunikace kaplan pacient rodina

- V tomto jednání personál vnímá jednoznačnou podporu kněží – myslíme na vás, nejste v tom sami
- Podpora i pro personál – rozhovor s knězem, požehnání, podpora, energie, motivace
- Spolupráce s lékaři – kaplani jsou více součástí zdravotnických týmů, prohloubení komunikace, společné debaty, podpora, konzultace v rámci paliace.

Přítomnost duchovního - kněze

- Pro spoustu pacientů existenční potřeba
- Rekapitulace života, touha po smíření
- U mnohých pacientů potřeba svátostí: svátost smíření, eucharistie, pomazání nemocných
- Osoba duchovního je často velkou posilou pro pacienta, pro příbuzné a v neposlední řadě i pro personál
- Na covid jednotkách byla přítomnost kněze velmi pozitivně vnímána, personál často žádal o požehnání
- Služba duchovního je též velmi přínosná pro vyrovnávání se se ztrátou blízkého příbuzného. Často jsou slyšet slova příbuzných:
- „ Je mi líto, že zemřel, ale jsem šťastný, že mohl ještě přijmout svátosti“..
- V roce 2021 počet zprostředkovaných návštěv duchovních: 447, z toho 98 v intenzivní péči

Srdcem

Všude v nemocnici jsou doma

- dochází na oddělení a jsou součástí dění,
- prochází a vidí,
- respektují provoz, zdravotníky
- .....potěší slovem, rozhovorem, povzbudí,
- pracují s pacientem a mnohdy zaujmou spolupacienty a službu šíří dál
- podporují dobrou mysl

Co vidí?

- různě naladěná pracoviště, atmosféru vstřícnosti i napětí
- oddělení, která o sebe pečují,
- staniční / vrchní / vedoucí pracovišť, kteří motivují, šíří dobrou náladu, stmelují,

Proč mají důvěru ostatních?

Proč důvěra?

- Spousta pacientů má potřebu sám v sobě promlouvat s Bohem
- V nemoci řeší otázky bytí, vyrovnání se s nemocí, se strachem
- Často se nemocný nesvěřuje příbuzným, přátelům, protože se může cítit jako přítěž
- Hodně lidí vyhledává samotu, mimo nemocnici místo setkání s Bohem nabízí kostel, příroda, kaplička
- Pro nemocného je kaplan prostředníkem pro setkání s Bohem
- Kaplan věnuje čas pro zastavení se, přenosu myšlenek k Bohu, vytržení z nemocniční reality, odvrácení pozornosti od nemoci
- Důležitá je důstojnost a projev úcty
- Naslouchání, podpora a doprovázení

..spolu práce..

- Vstupní ošetřovatelská dokumentace – kdy zjišťujeme potřebu u nemocných; v rámci edukace pacienta
- Přijímající sestra nahlásí staniční sestře, ta kontaktuje službu konajícího NK
- Požadavek od příbuzných, v neposlední řadě o službu žádají pacienti sami, ať už cestou NLZP nebo telefonicky přímo NK.

Celkový úvazek oddělení: 2,75

Počet intervencí 2021: 6 146

**Nejčastější provozy : CKG, INT, v době pandemie covid
nárůst u pacientů na ARIM**

Pomoc lidem z Ukrajiny

- Podnět ke sbírce se objevil ihned v prvním týdnu od začátku války, vzešel od personálu společně s nápadem odevzdat své dárkové poukazy do lékárny a za ně nakoupit potřebný materiál
- Během týdne vybral personál KNTB 660 tis. Kč
- Organizovala se i materiální sbírka – spacáky, deky, oblečení, hygienické potřeby..atd.
- Během týdne byla sbírka odeslána potřebným na Ukrajinu
- V další týdně novorozenecké oddělení odeslalo další část sbírky pro novorozenecká oddělení na Ukrajinu (nakoupili jsme kojenecká mléka, potřeby pro novorozence a kojence

Pomoc lidem z Ukrajiny v KNTB

- Ihned v začátku válečného konfliktu vyvinul Paliativní a podpůrný tým aktivitu
- Zřízeno místo setkání a pomoci pro ukrajinské pracovníky
- V KNTB informace rozmístěny na všech provozech
- Zajištěno střídání pracovníků na místě setkávání pro rozhovory
- Možnost rozhovoru
- Zajištění pomoci
- Nabízení podpory a účast

...naše plány a vize..

- rozšíření nabídky edukačních materiálů pro příbuzné
- Modlitební knížka pro nemocnici
- Přednášková činnost ve spolupráci se SZŠ, VOŠ a UTB
- Spolupráce s UPOL – Teologická fakulta, setrvání v přípravě vzdělávání kaplanů

Děkujeme Vám za pozornost